

DEO OPTIMO MAXIMO UNI ET TRINO, VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCE,

Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA. QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS

*mande discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis vigesima-sexta mensis
Februarii, anno Domini MDCC. LXXVIII.*

M. LUDOVICO DESBOIS DE ROCHEFORT, Equite, Censore Regio, è Regiâ
Societate Medicâ Parisiensi, pro Epidemiis institutâ, Doctore Medico, Præside.

An suppressis prioribus Lochiis, Hirudines?

1.

VERENDUM, sed grave & ærum nosum plerumque materiam munus 1
vix enim cessatis doloribus, vix partu absoluto, novus se offert malorum
apparatus. Statim erumpit cruor qui nimius aut parcior, æquè vitæ in-
sidiat. Succedit magna in somnum proclivitas. At ubi primum irrepsit
membris amica quies, excutitur torminibus vi & duratione diversis pro
pluribus circumstantiis. Interim, sub lochiorum, *Lochios* nomine, pergit ire
sanguis, non quidem putris ac feculentus, ut plurimi (1) existimarunt; sed *floridus*,
exiens quasi de viliâ, citòque concrefcens, si sana sit mulier, aut sana futura sit. (2) Mul-
tus primis horis effluit; deinde parcior; die crassâ diluitur, tandem, moto lacte, ferè
nullus. Tunc in amplius volumen accrescunt mammar; chylus qui prægnantis uterum al-
luebat, fursum (3) veritur, dulcissimum recens nato, saluberrimumque alimentum
quamdiu propinatur infanti benignus hic latex, quiescit vulgò uterus ab omni evacua-
tione immunis. Secus iis fieri solet quæ remotâ prole, deficcant mammas, laticemque
nutritium intus repellunt. Tum gravari uterus, tum denuò purgari; nec coccineus jam
prodit humor, sed dealbescens, (4) ac lento cremori non absimilis. Quem Astruc (5) albis
mulierum fluoribus assimilât, & eâdem ratione curandum censet. Verè autem purulen-
tus habetur apud celeberrimos Mauriceau (6) Van-swieten, (7) pluresque alios, ute-
rum omnis puerperæ levi inflammatione (8) affectum spectantes, undè à cruore, pus

(1) Sic Galenus, libro de utero biles: cap. VII, denigr. excret.
» Si quid bonum est, id similitur in alimentum fectis;
» quicquid autem vitiosum est, & mali, id ad tempus
» usque parit, allevatur.
(2) Hipp. de Mulier. Morb. Charter. tom. VII.
p. 771.

(3) Lac vâs uteri jam adimplens ultimis graviditatis
diebus, verè ad terminas eundem, resuere non dici-
mus; sed tantum, quæ deorsum exercebatur, fursum
nunc defcendi nature actionem. Lactem autem secrecio-
nis conditio & mechanisimus quicunque extiterint,
negamus rem in utero & manibus diversè fieri; ambo
enim sibi vices gerunt: sensu eodem pollent, mutuo
affectum consensu gaudent, simili pollent forsan
structurâ, simile opus exercent.

(4) Non raro tamen miscetur sanguis; quod insur-

mis solenne, mensesque anomalos solito patientibus,
absque ullo gravi discrimine. D. Leuret, Art des Acc.
troisième édition, § 825.

(5) Mat. des Fem. tom. V. pag. 386.

(6) Mat. des Fem. gr. liv. III. chap. 9.

(7) Comment. in Aph. H. Boerh. tom. IV. Aphor.
1326.

(8) Partus est functio naturalis, proinde nefcians,
ex se, statum *infans-matricem*; plilosophis uteri vel le-
vissima supponit necessariâ dolorem, calorem, saltem
febriculam. Porro sæpe nullum adeit ex his sympto-
matibus; nec nullæ mulieres statim à partu cunctas
laci facili & libere exercent functiones; agnos, perlustrâ
distasque regiones, ubi excidit roborantur feminæ,
natiuntque fetus, quàm placidum puerperii uterum
quàm parca, nativâ plaudente, prior evacuatio; quàm

fieri, ut vulneratis solet, ac sensim debet effluere. Nos verò lymphæ & lactis sub diversâ ratione unitorum, miscelam hunc credimus.

Ergò duplex lochiorum genus: *priora* seu *rubra*, merus nempe cruor majori minorive feri copiâ dilutus, intra vasculosum regionis Hypogastricæ systema diù coërcitus, per varias dein uteri contractiones se expediens, indè, catameniorum instar, exsudans; omni puerperæ impositum vestigal ut sana esse queat. *Posteriora* verò, quæ *alba* etiam vocantur, lacti quem renuunt non nutriendes mammæ, deorsum resino, per substantiam uteri dein secreto, lymphæ connubium subeunti, debent originem.

De Lochiorum copiâ & duratione nil in naturâ constat; ad tertiam diem usquè priora vigent; usquè ad proximum mensem, vulgò posteriora. Desumuntur autem differentie à pluribus momentis, sanitate, temperamento, victu, more Catameniorum, graviditate, partu, &c. De prioribus lochiis tantum hic agemus. Horum defectum maxima insequuntur mala; præcipuum quod tunc usurpetur remedium, V. S. sed sæpè inutilis, nec rarè nociva deprehenditur. Investigandum igitur artificium quod naturæ instar, humorem excernendum lentè ducat, per vias maximè idoneas. Quod quidem credimus planè ab hirudinibus propè uterum applicatis, sæpius consiciendum, ni diversa morbum implicuerint. Præmissis itaque lochiorum statu pathologico, tùm remedi adhibendi naturâ necnon agendi ratione, deveniemus tandem ad probandam opinionem, de quâ nullum hucusque locutum fuisse auctorem, novimus.

I I.

FELICES puerperas, si juxta naturæ leges fieret semper lochiale profluvium! sed ejus ordo sæpè intervertitur. Modò secreta jam, negato exitu, foràs amandari nequeunt, tùmque *retenta* lochia dicuntur; parcius modò vel neutiquàm secernuntur, tuncque *imminuta* vel *suppressa* vocari solent. Cervicis uterinæ palmus aut inflammatio, thrombus aut placenta portuuncula orificium obturans, ea sunt quæ *retentioni* (1) ansam præbent. Quàm plures *suppressionis* causæ! impingat nempe uterum nimis spissior acriorve sanguis; partu valdè ærumoso, præcipiti placenta coherens avulsione vel incautâ contrectatione culpâ obstetricantis, inflammetur uterus; subito exandescat febris ardens, vel nervosa malignè subrepat; improvisò irruat frigus; sensus terrore afficiantur, constringantur luctu præcordia furorve incendat animos; verbo dicam, mens corpusve iusto plus commoveantur... ecce impediri, imminui, supprimi lochia; per dolere uterum vicinasque partes, exagitari universam molem, erumpere malorum oceanum. Verùm haud eadem semper mala exercent legendas mulieres; nunc tantùm spasmus adest; nunc vasa obturata, distendit coërcitus sanguis; vivida sæpè oritur inflammatio; vel demùm resorptis lochiis, metastases funestæ excitantur. Singulis casibus suum adest medendi genus vicissim enucleandum.

Delicatulæ & sensu acuto pollentes faciliè in spasmum incident. È causis stimulantibus, si quæ fortè accefferit, repente dolet caput, palliet rubetve facies; misera convellitur, clamat, illacrymiatur, suspirat, anhelat, singulit; coarctantur fauces, rigescit pulsus, intumescit regio Hypogastrica, nihil aut involuntariè fluunt aquosæ tantùm urinæ, lochia retinentur... Porro spasmus hic tantùm; nulla inflammatio. Confugiamus statim itaque ad fetentes halitus sub vario habitu; ad mixturas antispasmodicas (2), sedantes tantùm, non narcoticas; ad potus temperantes; ad

rara, posterior! inflammationem tunc reperias? Aut eam si tantùm admiseris apud nostras, quæ partu & torminibus vexantur; cur ea potius per resolutionem in nutrientibus, per suppurationem viâ terminatur in aliis?

(1) Sedulo disquirendum nunc retentio sit causâ aut effectus inflammationis. Si prius, tactu explorentur eductantur res extraneæ; suffumigia & injectiones adhibeantur; si posterior, nocet tactus; seriò ab antiphlogisticis auspicandum. Vide *Lavr. art. des Acc. p. 473.*

(2) Cum summâ utilitate admisceri poterit *tinctura castoris atherea*, liquore sacis non noto; sic autem conficitur: digerantur aliquot diebus, leni calore, castorei contusi Q. S. & æther viri. ad super-eminentiam quatuor digit. in uterario conveniente tunc obturato; liquorem sursum decanta, & serva in vase accuratè clauso. Pro sex unc. isid. lapsi antispasmi. cochl. sumendi, præscribitur drachma illius li. quous dicto callo non satis laudandâ.

balnea, semi-cupia, suffumigia, varia enemata facultate purgante, laxante, molliente, anodyna; (3) ominosa tunc S. M. neque celebranda, nisi summâ necessitate.

Signa intarctûs ea sunt: tumor durus, inæqualis in regione Hypogastricâ; strîcta alvus, tormina; rarâ, intensâ, tenes modales urinæ; hæmorrhoides; gravativus lumborum, coxendicum, inguinum dolor stuporve, ut alia hic taceam cæteris affectibus communia. Nec tunc ardet febris, nec irrequietus dolor, nec pervigilium, ut in inflammatione.... nocent in infarctu foetida, acria sanguinem nimis exagitantia; nil valent antispasmodica; balnea & fotus modicè profunt; quò se igitur vertendum? Uterum obruit vasa obstruens sanguis & circumfluenti moras injiciens; ergò attenuetur, elidatur. Quânam arte, quibus viis, dicenda enucleabunt.

Malum pejus uteri inflammatio, Græcis *ὀστέρις*. Alvus tunc dura, calens, summè dolens, lentè intumescit; tumefacta utris instar resonat; cervix uteri per-alta, conftricta, calore intenso donata lochiis exitum negat, undè intenditur malum: nihil è vaginâ nisi *vitrei* humoris quicquam excernitur; pulsus durus, strictus, præceps, inæqualis; molesta respiratio; si singultus, vomitus, delirium succedant, mors ferè ineluctabilis. (4) Malo innascente præscribitur statim V. S., celebranda in cubito potius quàm in malleolis, sæpiùtque intra tempus breve iteranda; adduntur balnea, semi-cupia, fotus, clysteres, potus, omnia quæ vi antiphlogisticâ donantur (5). His strictè admiffis, semel bisve ad summum secandas esse principes venas credimus, dein applicari posse hirudines; sufficient quin-imò, si, non urgente plethorâ, sanguinis rarefcentia vel topica irritatio solæ extiterint causæ principiumque inflammationis.

Resorptis qualicunque de causâ, puerperiis, triplex se prodit effectus: infarctus, inflammatio, hæmorrhagia in partibus remotissimis. His in casibus non tam minuendus sanguis, quàm revellendus statimque derivandus ad naturale emunctorium. Hic imprimis præripiunt palmam sanguisugæ. Patet ex dictis non indiscriminatim adhibendas esse hirudines; sæpè has convenire in plethorâ, & inflammatione uteri, præmissis, ut par est, V. S.^m. sæpiùs verò in topico infarctu, in metastaticis affectibus. Quænam structura hirudinum & quomodò agant, paucis adumbremus.

III.

VERMIS amphibius, lurdo, constat contraçili & extensili admodum corpore, tenui capite, caudâ orbiculari; sanguinem summè appetit, mirè fugit, diù servat. Quæ inter alias species, viridescens suprà & subitù nigrescens, flavis; hinc lineis, illinc maculis insignitur & fluentes rivos inhabitat, ea salubris creditur, medicis usibus magis convenit, & dicitur *Hirudo medicinalis*.

Hirudinis extremitas tenuior *caput* vocatur; constat margine, molli, tenui, expansili, quasi bisido & tuberculo medio retractili. *Labium* prior nuncupatur. Tuberculum griseum, molle, exiguum, *rostrum* mobile haberi potest. Ejus centrum perforatur ore (1) trisulco & albo, cujus in fundo movetur celerrimè lamella triplex cornea, exilis, albicans, idonea pellem equinam incidere. Lamellæ, seu totidem perteretes maxillæ, in unum tenuem ac planiusculum anulum, musculorum ope coëunt, verum Pharyngem, & deglutitionis organum. Inde oritur tubus membranaceus, vermis longitudinem adæquans, euti alvinæ immediatè coherens, in medio ampliatus stomachi instar, primum assumpti pabuli receptaculum. Suprà hunc saccum gemina observatur series vesicularum sibi invicem appressarum, in quas recipitur haustus animalium sanguis & plurimis mensibus ater sed incorruptus viget, usquedum irritato vel enecto verme, per vomitum omnis spontè ejiciatur.

(2) Alvi laxitas sedulò tunc comparanda. « ut alvi clausura lochia retinet, ità vicissim liberatio hæc » faciliat ». Mich. Alberti diff. de loch. suppr. ann. 1737, § III.

(4) Mauriceau, aph. 264. Lev. art. des Acc. 867.

(5) Vide Thes. clarif. viri A. Petit, prop. ann. 1759: *An in curandis affectibus qui puerperarum*

suppreffis prioribus lochiis superveniunt, sola antiphlogistica?

(1) Ejus margines potius *labia* dicerentur quàm simbria exterior capitis mox descripta. Sed vulgatare acceptionem se revavimus, cum D. Morand (*) ut facilis dicenda intelligantur ab iis qui diverfos Auctores perlegent.

(*) Mém. sur la Sangue, parmi ceux de l'A. R. des Sc. ann. 1739.

Planum ac molle (2) hirudinis corpus; annulis circularibus cingitur, horretque mille salientibus punctis, undè vi pressionis exsudat mucus totam obducens cutim. Non longè à capite, subtus, tensa cute, punctum observatur tenuissimum, albicans, pars extrema funiculi grisei, cartilaginei, Siphonis instar recurvi, sex lineis longi, intus latentis, quem terminat globulus ejusdem coloris & naturæ. Juxtà sunt (intus) duæ vesiculæ oblongæ, ut cerebrum anfractuosa, tæta lacteo humore. Ex unâ-quâque sebolescit filamentum longum, simplex, nervo simile, usque ad caudam protensum, interpositis, quasi ganglia quædam, vesiculis sphaeroidibus, exiguisimis, ejusdem figuræ ac fucco eodem turgentes, quo priores vesiculæ (3).

Pars capiti opposita quam caudam appellat vulgus, nomine appendicis cujusdam quo instruitur, *cotula*, *verdan acstabulum* vocatur apud Auctores. Lata est quasi patella quædam, tenuis, imperforata, carneis staminibus prorsus conflata, quæ pro variis vermis usibus, mox complanari potest mox cucurbitulæ formam comparare. Quo loco inferitur, suprâ, foramen, (4) hiat ægrè conspicuum, unde vi pressionis educitur quoddam atramentum *sepie atramento* simile.

Mireris quali artificio suum molitur, suum absolvat opus sanguisuga; hanc fixâ cotulâ, contradiam modò, modò elongatam videas, caput huc & illuc quasi explorando, circumferre, partem suctu magis idoneam seligere, mundare, labiis hic figere, rostrum exerere, maxillas insigere; relictis labiis, sed misso & retracto vicissim rostro, vacuum syringis efformare, sanguinem haurire, (5) saturam labi. Vario hujus actionis tempore varii sese exerunt effectus. Primo, quod *insectionis* tempus, irritatur cutis; brevis, sed acutus percipitur dolor, humor appellit. Altero, quod tempus *suctionis*, attrahitur eliditur sanguis, deplentur vasa, tonum recuperant, in contentum reagent, spissius subigunt, hærens discedunt, mobil efficiunt; undè augetur circuitus libertas in vasis ambiens. Tertio denum quod lapsum hirudinum insequitur, & *effusionis*, tempus vocari potest, pergit ire sanguis, sed stillatim & per totidem vasa, quot applicatæ hirudines. Hinc pro nutu medentis, laiga parcave faciliè obtinetur evacuatîo; hinc præcaveatur fatiscencia vasorum, servanturque vires; hinc ipso in vallo tutius oppugnat, movetur, debellatur hostis.

Quid mirum proinde si tantum profecerint, versùs (6) oculum applicatæ hirudines in simplici ophtalmiâ; (7) versùs tempora & aures, in gravedine, vertigine, cephalæâ, guttâ rosâ... versùs ranulas, valdè intumescente linguâ; ad fauces in anginâ inflammatoriâ; (8) ad Gingivas, quandò turgent sanguine, vel sævit *odontalgia*? In venenatos morsus laudatæ ab antiquis fuerunt; nùm jura, forsan ambigi potest; sed certè inflammatis vulnerum oris applicatæ gangrænâ præcavent; certè tumores phlegmonodeos erysipelæosque adducunt ad. feliciorem exitum, nempe citam resolutionem. Arthriticos tumores dolorese acutè rheumaticos mitigant, si veteribus & neotericis fides. (9) Revocant prosperrimè suppressas hæmorrhoides, suppressa catamenia. Jurè ergò speramus tale auxilium suppressis prioribus lochiis utile ac necessarium fore; nec inanem esse cogitationem nostram, mox patebit.

(2) Teres durum ac rigidum, quandò sanguine mox saturata est.

(3) Talem structuram sufficit nobis *αυτεψιζ*, de veris harumce partium usibus; nùm scilicet hæ generationi, illæ sensui dicentur, statuerè non nostrum est. Sunt insuper multa, ex illis altiori indagini rursum subjienda.

(4) *Anus* vocari potest. Id sanè nesciebat D. MORAND, qui sic effatur: « Au moins est-il vrai qu'on ne lui connoît pas d'*anus*, ni d'*ouverture* qui en fasse la fonction ». Vid. loc. cit. haustum sanguinem nunquam per illud evacuat hirudo, sed per os semper.

(5) Actus deglucitionis motu totius corporis quasi undulatorio, se prodiit.

(6) Intus palpebras vulgò applicantur; sin fieri possit, extus applicanda.

(7) Si aquosa vel mucosa colluvies, acrisse humor morbum effecerint, à tali remedio nulla utilitas.

(8) Summa hic requiritur solertia ne labantur hirudines, & fauces prætereant. Id si fieret, aqua salta statim & assatim propineperet; sed manus ritè exercita quotidie applicat. hac in parte, sine ullo discrimine.

(9) Paulmier, *Traité de la Goutte*.

REMEDIUM suppressis prioribus lociis quod proponimus, idem admittendum nobis videtur, quod implere possit cunctas morbi indicationes; quod cæteris idem genus, remediis præstet; quod multiplici, auctoritatis, analogiæ necnon observationis fulcro innitatur.

Quæ indicantur sæpè sapiis, ea sunt: nimium sanguinem tollere, devium revellere, derivare; hærentem movere; referre infarctos tramites; fluxum cohibitum revocare. (1) Per laudatam methodum fieri hæc possunt.

Vi spoliativâ (2) nil clarius; nec minùs patent revellens ac derivans. Hûc enim spontè affluunt humores quò sit quædam irritatio, minuiturque (3) naturalis resistentia; porro plerumque hæc efficit sanguinis detractio per sanguifugas. Affirmavit mihi Clinicus Feliciss. M. MAJAVLT, se pluries observasse, tali S. M. celebratâ propè anum aut vulvam, *sensum quemdam vacuitatis in capite* perferri, qualis non vulgò excipit alias V. S.^æ hinc mania morbitque capitis, à sanguinis motu difficili vel fluxu habituali suppresso pendentibus, summe proficuas fore hirudines, autumavit. Spem confirmavit eventus plurimis in casibus, ac præsertim in sequenti (4): res ex illis quæ piàm operam ægris nosocomii magni par. subministrant, vigenti à tredecim annis nata, turbatis ferè ab anno mensibus, maniacis insulibus vehementissimis corripiebatur; pluribus remediis ac præsertim V. S.^æ nequidem minuti fuerant. Decem, laudati Medici iussu, vulvæ appositæ sunt hirudines; mitigata symptomata, mense altero tamen recruduerunt. Tuoc parie aquæ vaporibus emollitâ, quatuor tantum appositæ fuerunt; id alterâ & tertiâ diè iteratum. Summè levata est; mense propius sequenti, juvante levi emmenagogo, facilè erupit menstrualis humor; ægra deinceps planè convalescit (5).

Matrona cui eadem de causâ fuerant applicatæ hirudines, dùm agebant, ferebatur *se sentire malum à capite dorsum ferri, quasi cum sanguine idem hauriretur*; sanata est. Non-aliter, quandiu pedici appendent, tumido hepate (à solo *vena portarum* infarctû) laborantis, lene quoddam nec ingratum frigus abdomen intus percipitur cum doloris levamine; succedit placida quies, brevi visceris moles ad naturæ normam reducitur.

Cætæræ indicationes simul implentur, unâ & eadem occasione. Quod ni probarent satis quæ hucusque recensuimus suctionis factæ ab hirudinibus phenomena, res extraneæ dubium ponitur, sequenti observatione (6): virgo sano & robusto corpore, decimum-sextum agens ætatis annum, suppressis repentè catameniiis, in terribilis cruciatibus & spasmos inciderat; usque ad vicesimum secundum, dies egerat valdè amarus; jam à tribus, nupta viro, prolem adhuc nescibat. Incassum toties venæ apertæ fuerant; balneis languefacta; sopita, non sedata anodynis; incidentibus, cardiacis amarofoetidis usa fuerat; nullum levamen, nulla spes . . . præscribuntur tandem, applicantur hirudines; insidet ægrotans supra ferventis aquæ vapores, mox animâ deficitur; statim in lectum reponitur; recrudescunt tùm capitis dolores (7); sistitur sanguis; clau-

(1) « Cito citius natura ad legitimam excretionem revocanda; hæc enim proximè feminas restituit » J. And. Roepet, Diss. de Loch. stat. legitimo & morbofo. Hæle magdeb. 1754. Thes. XIII.

(2) Tanta esse potest, ut unâ eâ de causâ totus animalis sanguis exhauiatur. Sic pluriès stagna devastata fuerunt; sic ipse equus *nitidissimus* encarci posset magnis (equinis) hirudinibus (*). Sic exanguis perit puella novem annos nata palidulo in æmore, quod militis adventantis conspectum metuens, mox perierat (**). Idem refertur (***) de robusto homine, qui nudis pedibus, solo in palidulo laborabat.

(3) « Vaginæ uteri applicentur hirudines, quia ex legibus hydraulicis, omnia fluida majori impetu ad ista loca ruunt, ubi minor resistentia occurrit » Forst. Diss. de Menstruo fluxu ejusque suppr. Hal-magdeb. ann. 1736, cap. II. § III.

(4) *Journal de Méd. Janv. 1759.* Ubi promulgatâ fuit hæc observatio, reviguit apud clinicos, usus remedium, quod paucissimè fere abolebatur.

(5) Nullum postea morbi remansit vestigium & hodie dùm egregiam valetudinem curæ pauperum innopendit, in laudato Nosocomio.

(6) Testis ipse oculus, rei vestigia affert.

(7) Singulis mensibus, ubi cessaret fluxus catamenialis, parior quidem & valdè irregularis, idem forebatur effectus, plurimis vigens diebus, tantâ acerbitate quantâ vix ullus deprehenditur.

(*) C. V. Linne, amæn. acad. Diss. CXXVII. §. II.

(**) Miscell. nat. curios. Decur. II. ann. IV.

(***) Coll. Acad. Tom. VII. pag. 250.

dantur prorsus vulnera. Vespere tamen minuitur malum; nox placida; cras nullus dolor. Adventat, viget sanitas. Mense altero ritè purgatur mulier, brevi denunciatur prægna, morbum ridet ac pristinos dolores obliviscitur.

Lapis hirudinibus, supra ferventis vapores agra infederat, ibique decem tantum minutis remanserat. Aqua interim valde tingeatur, non florido colore, sed tetro & squallido, cum summo foetore. Stagnabat certè foetens ac luridus ille cruor; stagnabat circa uterum; ab eo infarctus (8); ab infarctu, circuitus impeditio, malorum caterva. Hic porro quis non sentit, solà hirudinum ope, sanguinem nocivumeductum fuisse? Solà tenuatum spissiore sanguinem, referatos tramites, functiones uteri planè restitutas quis non videt?

Præstare aliis Venæ-Sectionibus hirudinum applicationem, ante diximus, nunc incumbit probandum. Annosâ experienciâ jam constat, à partu ominosas esse (9) largas, ubicunque celebratæ fuerint, V, S^{ca}. Istis tribuit Fr. Hoffmann⁽¹⁰⁾ necem cuiusdam puerperæ lochiorum defectu laborantis. Mulier ab illegitimis nuptiis modò enixa, præ dolore, lochiis prorsus caruit. Apertâ saphœnâ, delirio furenti correpta est; pluries dein iteratâ phlebotomiâ, facta quidem sui compos, mox tamen vitam exhalavit. (11) V. S., ait Boerhaave, (12) *haud faciliè, nec nisi urgente summâ necessitate adhiberi potest*. Eodem titulo metuenda, quò timetur nimia spontè erumpens hæmorrhagia (13). Ex his etenim sequitur textus vasculosi collapsus, fibrarum atonia; quæ curationi maximè ad-versantur. Non item de topicâ sanguinis destillatione; larga ea sit, necesse non est; à naturâ loci & ducendi ratione tota ejus utilitas. Plus profunt contrâ ophthalmiam duæ sanguinis uncie ex oculi ambitu sic ductæ, quàm larga aliàs S. M. Idem effectus cruenti stillicidii per nares, in cephalalgia. Hirudines temporibus applicatas in phrenitide, laudat præ arteriotomiâ, Doct. Pringle. (14) « In acutis, ubi vires non patiuntur celerem S. M^{um}, præstat eum successivè per scarificationes & cucurbitulas evacuare (15) ».

Alterum quoque hoc medendi genus suppressis lochiis, commendarunt veteres Medici (16). Exulavit quidem apud recensiores; nos verò hujus & illius (hirudinum) agendi rationem, comparativo examini subjiciamus. Sub vaje vitreo torosæ utriusque femoris parti applicato, stupa accenditur; rarefcit aer interior; ambienti pressa extus, intus rubet, elevatur cutis; hûc turmatim affluunt humores. Sublatâ, ope acris immissi, cucurbitâ, vagè inciditur tumor; it cruor totamque adimplet cavitatem rursus appositæ cucurbitæ. Sanè magna est horum (17) affinitas cum functione hirudinum; ambo etenim parè evacuant; ambo revellunt, derivant. Aliundè verò quantum differunt horum utilitas! haud modicum dolorem imprimunt scarificationes; sanguine apellente ad incisam partem, non tollitur malum quo uterus obruitur; ibi hærens sanguis, nullâ actione subastus, nullâ elicitus, alterius verò appulsu factus copiosior, pejores à se noxas trahit, morbiq; auget discrimen. E contrâ, propè uterum applicatis hirudinibus, ipsa infarctus sedes eligitur, ipsi obstructi canales deplentur, ipse cohærens

(8) « Insignem contingere distentionem in obstructione menses, docent exempla illarum quæ ex hoc morbo moriuntur, in quibus venæ omnes sunt circa uterum distentæ ». Forstr. loco citato, cap. III, § 1.

(9) Aiunt hanc operationem, ut prophylacticam, circa morbum, vulgò à partu celebrari apud Germanos. Talem usum haud permittit nostra Gallia.

(10) Opera omni. tom. II, sect. II, cap. X, obs. IX.

(11) Pomme, *Traité des Affec. vapor.* pag. 412 & suiv.

(12) Aphor. 1332, ubi de suppr. loch. cur.

(13) Je puis assurer que j'ai vu plus d'une femme, qui, après une grande perte de sang, durant l'accouchement, avoient de grands maux de tête & même de l'insomnie; non-seulement pendant plusieurs semaines,

mais même, durant plusieurs mois; & j'ai remarqué que les saignées du pied & les narcotiques leur étoient mortels. ... Levr. Art des Acc. pag. 412. Vide etiam pag. 150 ejusdem operis.

(14) Malad. des Armées, pag. 211, 322.

(15) Fr. Hoffm. scd. II, cap. IX, theor. XVIII lib. IV, part. I, sect. 2, cap. 13. River. prax. Med. lib. XV, cap. XXXII. Mauric. tr. des m. des fem. Gr. lib. III, cap. IX.

(17) « Eadem sangulsugarum & cucurbitarum medicinalium ratio, ad corpora levanda sanguine, sparsa lavanda judicatur ». Plin. Histor. nat. lib. XXXII, cap. X.

discutitur humor, nocivus elicitur, latè devastans revocatur; redeunt lochia, via patet futuris catameniis, (18) dolor nullus, discrimen nullum: tanta hirudinum excellentia! Licet in affectibus de quibus supra, nulla de sanguifugis mentio fiat apud autores, abut à nobis tamen, ut ideò novam & inauditam hanc therapeiam, habeamus. Hic per analogiæ tramites incedit auctoritas. Jam demonstrata fuit quæ fuctum hirudinis inter ac alias sanguinis mittendi rationes, verè existit affinitas; de aliâ nunc incumbit agendum. Nulla scilicet inter se majori gaudent similitudine, quàm lochia & menses, lochia & fluxus hæmorrhoidalis.

1°. Quoad lochia (19) & menses; idem organum, idem ferè humor, idem secretionis mechanismus; copiæ & durationis proportio (20); iidem morbosii status, ab iisdem causis enati, eisdem gignentibus effectus (21) sanè eadem ratione curandi.

2°. Vasis hæmorrhoidalibus & uterinis eadem origo, (22) structura, divaricatio, distributio. Simili implentur sanguine; eadem ex horum infarctu passionibus; idem ex eorum depletionibus, levamen; iisdem medicamentis specificè afficiuntur; sibi invicem suppleant, se invicem sublevant, sibi compatiuntur. His positis, ad revocandos menses aut fluxum hæmorrhoidalem, commendare hirudines, nonne idem est ac easdem & suppressis lochiis utiles prædicare. Pariter ultimo in casu phlebotomiam invocare ac scarificare, nonne idem est ac fateri, quoque applicari posse sanguifugas. Adde duas apud STHAAL (23) conscriptas observationes, aliam Phrenitidis, aliam epilepsiæ, à retentis lochiis, quæ cautâ hirudinum adhibitione perfectè & radicètus sanata fuerunt. (24)

V.

STATUTA hirudinum applicandarum necessitate, sic te accinges ad opus: quæ melioris sunt notæ & mediæ magnitudinis, elige, in sicco mantili repone & include per semel horam. Hinc ad ægram accedens, sito ut commodius, ejus corpore; appositum ut necesse erit, ministris; accensâ luce; igne juxta ægram posito ne irruat uterum frigus, partem calenti ablue, cum linteo dein sicca. Singulas tum vicissim, pollicem inter & longiorem digitum, capessè hirudines sic linteo inclusas, ut quarta pars corporis se exerat, nec elabi possint, nec retrocedere. Diductis tum majoribus, tum minoribus labiis, has in aditu vaginæ appone, anticam aut posticam faciem versùs, pro necessitate. Notato puncto, quod vasculis magis scatebit, hùc figas vermis caput, labrumque ejus, ope indicis digiti simul apprime; mordebit statim hirudo, ni partis fœtor aut nascentes pili rostrum irritando, deterreant. Si minimùm retrahas, hæret fortitùs. Inviatam prorsùs retrahere netas. Si hæreat diutius (quod apud imbelles ac morituras tres aut quatuor horis fieri observatum est, quod proinde pessimi est ominis) grano salis, piperis aut tabaci cotulæ imposito, statim ruit.

Lapsis spontè aut arte sanguifugis, sedeat ægra supra calidæ vapores; sitque diversa fumigii duratio, pro viribus & evacuandi necessitate. Lectum ubi petierit, vitato frigore, pars splenis ritè obducatur, identidem mutandis, more puerperarum. Si, ipseis cautelis, hirudo quædam versùs intimas partes fortè illapsa fuerit, salia aqua statim

(18) » Si cui lochia liberè succedere, & in futuro menses ritè fluere, & facillè rursus concipere, » nisi nova accedat causa statum sanum invertens ». J. A. Roepert. loc. cit. thes. V.

(19) » Juxta Gortulæum, lochia sunt vera *κατα-
στασια*, à quibus tamen solâ ratione differunt, quod » hæc antè, illa post partum, sic appellantur ». Diff. M. Alb. jam cit. § I.

(20) » Quæ largos menses, larga lochia; quæ » parciore, parciore experiuntur ». J. A. Roepert. loc. cit. thes. VII.

(21) » Attamen periculosior lochiorum, quàm men-
struorum suppressio [a], sive ob prægressos partus dolores, aut statum uteri à parvi irritabilioris [b], aut majorem

ejus expansionem, quàm alio quovis tempore [c], sive demùm ob implicationes à lactis motibus oriundas.

[a] Red a C. [b] Van Sw. [c] Lev. p. 473.

[22] Non hic intelligimus vasa omnia uteri natales ducere à ramis hypogastricis; spermatica enim insuper tubis distribuuntur. Sed rete vasculosum quo investitur organum, totum ferè à prioribus sobolescit.

[23] Diff. de sanguifug. utilit. 1699.

[24] Observat Auctor « neque V Sè in talo, neque » tibiarum coxarumque scarificatione, neque hirudi-
» nibus ad hæmorrhoides applicatis levatam esse phre-
» niticam; sed magis immediatè, ad uterum admisis-
» quatuor sanguifugis, secunda largâ evacuatione,
» meliùs se habuisse ».

injiciatur; mox decidua capite suct pœnas, mali metum tollet. Quoad hæmorrhagiam, nihil metuendum, rebus ad prudentiæ medicæ normam sedulò accommodatis.

Quidam scrupulo hærent: ne scilicet totus iste apparatus mulierum pudorem offendant religiois hic servandum. Sed quondò imperat, prævalere debet necessitas; malo pressæ, facili id permittent, quæ obstetricantis manum spontè invocant; idem sæpius usurpatur in aliis mulierum morbis, minis obstantè hoc metu; denique noscuntur honestæ feminae pro suo sexu speciale id munus exercentes (1): apage, ergò omnis timor.

Quid ultra? Methodum proposuimus quæ nec ingrata, nec difficilis, nec periculosa; methodum quæ sic regi potest, ut prò nutu artificis, nihil vel modicè agat, lentè aut celeriter; methodum quæ revellitur sanguis undè removendus; quò appellendus derivatur; tollendus præcisè tollitur; restituitur uteri necessarium munus. Hanc itaque confidenter amplectimur, propugnamus alacriter, securè commendamus.

Ergò suppressis prioribus Lochiis, Hirudines.

(1) Egregiè id perficit D^a. Pluot, cujus solertiz & sanguinis copiam mensurare possit & variam obtine-
sagacitati nullam perem invenerunt Medici complures. re, pro indicatione quam ei subministrat Medicus. Eius
Celeritè operatur, levissimè; ejus voluntati quasi colloquio fatemur multas deberi annotationes [nullibi
obtemperant hirudines; addò exercita est, ut extracti repetiundas] circa rationem hirudines applicandi.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Claudius LAFISSE, è Regiâ
Societate Medicâ Parisiensî pro
Epidemiis institutâ.

M. Joannes-Baptista-Michael BUC-
QUET, Censor Regius, Chemiæ
Professor, Regiæ Scientiarum
Academia Socius, è Regiâ Socie-
tate Medicâ Parisiensî pro Epi-
demiis institutâ.

M. Guillelmus FUMÉE.

M. Josephus-Ignatius GUILLO-
TIN.

M. Franciscus-Maria LE MOINE.

M. Raymundus DE LA RIVIERE.

M. Carolus-Jacobus-Ludovicus
COQUEREAU, Scholarum Pro-
fessor, è Regiâ Societate Medicâ
Parisiensî Pro Epidemiis institutâ,
neon Scenissimî Condeci Princi-
pis Medicus ordinarius.

M. Joannes-Augustinus COUTA-
VOZ, Rei Herbariæ Professor.

M. Josephus-Guillelmus DE L'É-
PINE, Antiquior Scholarum Ma-
gister, Antiquus Facultatis De-
canus, Academiæ Censor.

Proponebat Parisiis, MICHAEL-FRANCISCUS DE LA PLANCHE, Parisinus,
Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensî Baccalaureus. Theſeos Auctor.

A. R. S. H. 1778. A SEXTA AD MERIDIEM.